

 FINLANDS
SVENSKA
KVINNOFÖRBUND

FINLANDS SVENSKA KVINNOFÖRBUND

INNEHÅLL

EN KORT ÖVERSIKT AV DESS UPPKOMST,
ORGANISATION OCH VERKSAMHET

UTGIVEN TILL

JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG

ÅR 1923

FINLANDS SVENSKA KVINNÖRBUND

EN KORT ÖVERSIKT AV DETS FÖRHÅLLANDEN
ORGANISATION OCH VERKSAMHET

UTGIVET 1923

FÖRRETNINGSSTÄLLNINGEN I GÖTEBORGS

ÅR 1923

HELSINGFORS 1923

A.-B. F. TILGMANN O. Y.

INNEHÅLL:

Krafterna sammangå	5
Organisation	7
Arbetsuppgifter	8
<i>Mot valurnorna</i>	<i>8</i>
<i>Socialt inlägg</i>	<i>10</i>
<i>Kulturarbetet</i>	<i>11</i>
<i>Praktisk gärning</i>	<i>13</i>
<i>Samarbete</i>	<i>14</i>
Det egna hemmet	15

Finlands Svenska Kvinnoförbund.

Krafterna sammangå.

Den omvandling som ägde rum i samhället vid införandet av den allmänna politiska rösträtten i Finland, förde också kvinnorna mot nya uppgifter. Den långt gående demokratiseringen tvang även kvinnorna att träda ut till det gemensamma arbetsfält, där folket i sin helhet måste sätta in kraft och kärlek för att dana fosterlandets framtid.

Aldrig har någon vår grytt efter frusna vintrar, utan att naturens alla krafter samlats till att förbereda den. Aldrig har vårt folk kämpat för befrielse ur nöd och förtryck, utan att kvinnorna varit med vid verket. I kraft av de nyvunna rättigheterna kände sig medborgarinnorna mera än någonsin ansvariga för landets öden. De nyvunna rättigheterna till självständigt initiativ gävo impulser till nya arbetsformer.

Utvecklingen leddes allmänt i den riktning, att de politiska partierna på bred folklig bas skulle driva idéerna till förverkligande. Svenska Folkpartiet i

Finland förenade det svenska folkelementet kring ett program som även kvinnorna gärna omfattade. Men de önskade dock arbeta enligt egna synpunkter och självständigt. Samhörigheten bland svenska kvinnor i Finland ansågs kunna bli ett medel att befrämja vårt svenska folks intressen.

Då skapades *Finlands Svenska Kvinnoförbund* år 1907 efter konstituerande diskussionsmöten den 10:de juni och 26:te oktober. Hänförelsen för idén gick som en vårflood genom leden. Olika åsikter gjorde sig visserligen gällande i fråga om programmet och gränserna för verksamheten. Men inför det gemensamma intresset fick all tvekan vika. *En obruten samhörighet har sedan varit Svenska Kvinnoförbundets styrka.*

Under sexton mödosamma arbetsår, har denna enhet lyckats betvinga svårigheterna, egga arbetsivern, utveckla åskådningssättet och föra våra strävanden till säkra positioner.

Inom Svenska Kvinnoförbundet har klasshatet aldrig stuckit upp för att störa en fredlig utveckling. Ingen är hög, ingen är låg inför det förenande målet. Till valurnorna ha vi gått samlade kring gemensamma listor.

Organisation.

Svenska Kvinnoförbundets angelägenheter hand-
havas enligt stadgarna av Centralstyrelsen med säte i
Helsingfors, samt av filialstyrelserna å orter där fili-
aler grundlagts. Centralstyrelsen är den samman-
hållande kraften och representerar förbundet utåt.

Som Centralstyrelsens ordförande fungerar allt-
sedan förbundets stiftande riksdagsrepresentanten frö-
ken Annie Furuhjelm. Övriga medlemmar äro Anna
Andersen, banktjänsteman, Karin *Boisman*, arkivarie,
Ingrid *Graae*, bankfilialföreståndare, Sigrid *Heinri-
cius*, journalist, Ninni *Jahnsson*, lärarinna, Anna *Lund-
ström*, bokhandlare, Jenny *Markelin-Svensson*, inge-
niör, Emma *Saltzman*, statsrådinna, Valborg *Sjödahl*,
banktjänsteman, Ingrid af *Schultén*, fil. mag. och
Bertha *Tabelle*, bokförare.

Filialstyrelserna ordna fritt sin egen verksamhet
efter de lokala förhållandenas krav. Filialer finnas
organiserade i *Helsingfors* och i förstaden *Sörnäs*, i
Helsinges socken, i *Åbo*, *Wiborg*, *Tammerfors* och *Vasa*.
I Viborg kallar sig filialen »Östsvenska kvinnoför-
bundet», i Vasa »Vasa Kvinnoklubb» o. s. v. Medlems-
antalet är 1,500.

Arbetsuppgifter.

Svenska Kvinnoförbundet har tagit upp en bred väg genom samhället. Den leder dock icke till förtäppelsen, utan mot mål, vilka det sannerligen lönar att sträva för. Den breda vägen angiver, att många vandrerskor trampat den och att ständigt nya skaror finna plats om de slå in på denna väg genom livet.

Fyra huvudlinjer äro dragna som rättesnören i vår väg. Envar av dem samlar svenska kvinnor kring bestämda uppgifter. Som linjerna i ett notsystem löpa de parallellt och giva rum för det glada arbetets melodi. Den *politiska*, den *sociala*, den *kulturella* och den *praktiska* linjen bilda systemet, vars femte notlinje har blivit *det nordiska samarbetet*.

Mot valurnorna

Innan Finlands svenska kvinnor kunna träda fram till valurnorna och fälla sina valsedlar i urnans och ödets outgrundliga djup, ha de som bisvärmar surrat i veckor och månader från städerna till landsbygden och tillbaka igen, från hemmen till valmöten och överläggningar och tillbaka igen. Valförberedelserna kräva varje gång den noggrannaste omsorg, den största uppmärksamhet och ett valtekniskt kunnande som redan gått många av de på området ledande i blodet. Att

planlägga och genomföra fordrar oändligt mycket tålmod och uppoffring.

I Nylands södra valkrets med Helsingfors har Svenska Kvinnoförbundet ibland lyckats genomdriva valet av två kvinnliga kandidater till riksdagen, men nu senast endast en. Så har det tidigare representerats av yrkesinspektören Vera Hjelt och seminarieföreståndarinnan Hedvig Söhlberg. Senaste gång invaldes dock endast en av förbundets kandidater, vår representant även vid tidigare riksdagar, fröken Annie Furuhjelm. I landsorten där även ibland kvinnliga kandidater blivit uppställda har lyckan varit lika flyktig som backen har varit brant. Kvinnorna på landsbygden äro så konservativt avhållna av mennens åskådning, att de oftast gå blint med den grupp som representerar jordbrukets intressen.

Vid de kommunala valen har förbundet varje år i *Helsingfors* genomdrivit egna kandidater till stadsfullmäktige. Genom förbundets medverkan har mången »osäker» manlig kandidat räddats från att falla igenom. Den kvinnliga medborgerliga handen, flertalets flitiga hand, har sträckts ut som stöd och kunnat bistå. Svenska Kvinnoförbundets medverkan till Svenska Folkpartiets framgångar vid såväl politiska som kommunala val har därför rönt ett berättigat och ofta givet erkännande.

Dess insats har vid valen varit av stor betydelse för svenska samlingssträvanden i detta land.

Även vid valen av representanter till partidagar, lokalstyrelsen m. m. har Svenska Kvinnoförbundet i huvudstaden gått med egna listor.

Att ett nedåtgående i valresultaten med avseende å antalet valda kvinnliga representanter till riksdagen nu kan tydligt spåras, bör ej nedslå modet, utan sporrar tvärtom till ytterligare ansträngningar. Den reaktion som efter världskriget allmänt gjort sig gällande i »kvinnofrågan», har inte heller på detta område kunnat betvingas.

Socialt inlägg.

Svenska Kvinnoförbundet har från början insett, att en politisk verksamhet och framgång vid valurnorna måste grundas på vaket socialt intresse och på ett ingripande ifrån kvinnornas sida i det sociala reformarbetet. Att förbundets *sociala kurser* i medborgarkunskapens många olika discipliner, numera blivit en verklighet, beror i mycket av att marken var tidigare upparbetad. Våra framstående yrkesinspektriser ha under årens lopp gjort sina fackkunskaper fruktbärande inom förbundet och föredragare utifrån ha även anlåtats. Såväl föredragsserier, som tillfälliga sociala kurser, diskussionsaftnar med referat och exkursioner till olika anstalter och inrättningar ha hållit intresset vaket och kommit tanken på permanenta studiekurser för unga kvinnor att mogna.

Dessa sociala kurser, ha redan under första året vunnit elevernas intresse och fått röna dugande lärarkratters välvilja.

I förbundets filialer ha under årens lopp anordnats ett stort antal sociala föredrag och diskussioner. Till många nyttiga initiativ ha de givit upphov.

Talrika kommittéer ha arbetat för att avgiva utlåtanden angående revision av olika lagförslag och missförhållanden inom olika yrken.

Kulturarbetet,

Svenska Kvinnoförbundet har under sin kulturella verksamhet genomfört principen om att droppen genomholkar stenen. Varje bärande tanke som planterats i fältet, varje ord som gjorts fruktbart, varje väckande handling, bereder småningom väg för kulturinflytelserna och för den andliga odling, vars blomstring är vår strävans mål.

Talrika föredrag i kulturella ämnen, diskussionsaftnar med sakrika referat, hembygdskvällar med goda program, publikationsserier, upprättandet av lärum och bibliotek, läse- och studiecirkelar, gymnastikklubbar och sångkörers, ha utgjort de medel, genom vilka förbundet velat påverka utvecklingen i kulturell anda. För att göra växten livskraftig från roten till kronan, har barnens utbildning inte heller försummats. De

sagoaftnar som under en lång följd av år anordnats, ha säkert givit de uppväxande generationerna av lyssnande småtingar många varaktiga intryck från fantasiens skönhetsvärld och mången impuls till det goda i tanke och handling. Barn- och ungdomsbiblioteket har varit livligt anlitad. De ungas förbundskvällar ha väckt stor anslutning. Förbundets tidskrift *Astra* har från senaste höst utvidgats och utgivits i modern utstyrsel, rikt illustrerad och med bidrag av kända pennor.

Praktisk gärning.

Svenska Kvinnoförbundet har trots dessa ideella strävanden dock inte glömt, att livet måste levas på jorden och att kampen för tillvaron ofta blir hård för kvinnorna. Strävan mot ekonomisk självständighet för kvinnan har därför i mån av möjligheter befordrats genom förbundets ingripande.

Det första steget på det praktiska arbetsområdet togs med öppnandet av en *Arbets- och platsförmedlingsbyrå* år 1908. Under tio år blev denna byrå ett utomordentligt stöd för många svenska kvinnor. Såväl tjänarinneplatser som andra stodo till buds och arbetsgivarnas antal räknades under de senaste åren till ett par tusen. Riksdagens beslut om kommunalisering av arbetsförmedlingen gjorde dock slut på denna verksamhet.

Stipendiefonden för kvinnliga yrkesidkare stiftades år 1910. Den är avsedd att befordra en yrkesmässig utbildning och att sålunda motarbeta det olärda kvinnliga arbetets menliga inverkan på arbetsmarknaden.

Sykurser ha anordnats och allehanda andra praktiska färdigheter övats under många andra slag av kurser.

Gör man en tur ut till Brunakärr koloniträdgårdar i närheten av huvudstaden, finner man bland parcellarrendatorerna även Svenska Kvinnoförbundets med-

lemmar. Såväl för trevnad som ock för nytta ha dessa kolonister ådagalagt stor flit och mycket intresse för trädgårdsarbetet. Varje liten täppa bjuder som i sagan på grönsaker, blommor, fruktträd och bärbuskar. Långt utåt vägarna lysa de gränna sommarblommorna och potatis från egna odlingar är mången husmors stolthet. Den svenska jorden blir för dessa kolonister en källa till ekonomisk framgång och vinner deras kärlek.

Samarbete.

Runt omkring Svenska Kvinnoförbundets koloniträdgård ligga Martha-föreningens och svenska ungdomsförbundet Fylgias jordlotter. Gemensamma pristävlingar ha eggat arbetsivern. Grannarna äro goda vänner och samarbetet har ökat trevnaden. På samma sätt ligga i det kulturella och politiska livet Svenska Kvinnoförbundets arbetsplatser omgivna av andra kvinnoorganisationers. Vid många viktiga avgöranden och åtgärder har den bästa samverkan mellan alla dessa fått till stånd.

Det nordiska samarbetet är slutligen ett framtidsperspektiv som omfattas med synnerlig värme. Såväl vid Nordiska kvinnosaksmötet i Köpenhamn år 1914 som vid Nordiska kvinnosakskonferensen i Stockholm år 1916 var förbundet representerat. Många olika förbindelser ha anknutits mellan Svenska Kvinnoför-

bundet och Skandinaviska kvinnor. Vid en förestående kongress i Finland hoppas Svenska Kvinnoförbundet i sin tur kunna hälsa skandinaviska gäster välkomna. Vägarnas mål hägrar för oss alla lika och samhörighet mellan nordens kvinnor kan lätta stegen under färden.

Det egna hemmet.

Svenska Kvinnoförbundets Helsingfors-filial har i hyrd lokal grundlagt sitt eget hem. En stor samlings-sal och en mindre för möten, ett biblioteksrum för Urd och centralstyrelsens rum, samt köksdepartementet fylla behovet av utrymme och bekvämlighet.

Sörnäs filial har rätt sig eget bo i Svenska gården med teaterscen i salongen och några smårum. Inom dessa hem känna medlemmarna hemkänslans värme. Att ha en gemensam vrå för möten närmar medlemmarna till varandra. Det egna hemmet har blivit en kär plats. Ur dess inre utgå initiativen till det välsignelsebringande arbete, som avser att samla och stärka kvinnlig svensk arbetskraft.